

Forslag

til

Lov om ændring af lov om Institut for Menneskerettigheder – Danmarks Nationale
Menneskerettighedsinstitution og lov om Dansk Institut for Internationale Studier

(Udvidelse af Institut for Menneskerettigheds bestyrelse med et medlem udpeget af Grønlands
Råd for Menneskerettigheder og ændring af kompetence til at udpege medlemmer til Dansk Institut
for Internationale Studiers bestyrelse)

§ 1

I lov nr. 553 af 18. juni 2012 om Institut for Menneskerettigheder – Danmarks Nationale
Menneskerettighedsinstitut, foretages følgende ændringer:

1. I § 3, stk. 2, ændres ”13 medlemmer” til: ”14 medlemmer”.

2. I § 3, stk. 2, indsættes som nr. 8:

”8) 1 medlem udpeges af Grønlands Råd for Menneskerettigheder.”

§ 2

I lov nr. 554 af 18. juni 2012 om Dansk Institut for Internationale Studier, foretages følgende
ændring:

1. I § 2, stk. 2, nr. 2, ændres ”Styrelsen for Internationalt Udviklingssamarbejde” til:
”Udviklingspolitisk Råd”.

§ 3

Loven træder i kraft den 1. august 2013.

§ 4

Medlemmer af Dansk Institut for Internationale Studiers bestyrelse, som er udpeget af Styrelsen for
Internationalt Udviklingssamarbejde fortsætter som medlemmer af bestyrelsen i den resterende tid
af den periode, de er udpeget for.

§ 5

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis
sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold
tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

- 1. Indledning*
- 2. Lov om Institut for Menneskerettigheder – Danmarks Nationale Menneskerettighedsinstitution*
 - 2.1 Gældende ret*
 - 2.2 Lovforslagets udformning*
- 3. Lov om Dansk Institut for Internationale Studier*
 - 3.1 Gældende ret*
 - 3.2 Lovforslagets udformning*
- 4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige*
- 5. Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet*
- 6. Miljømæssige konsekvenser*
- 7. Forholdet til EU-retten*
- 8. Hørte myndigheder, organisationer m.v.*
- 9. Sammenfattende skema*

1. Indledning

Formålet med forslag til ændring af lov om Institut for Menneskerettigheder – Danmarks Nationale Menneskerettighedsinstitution er at udvide Institut for Menneskerettigheders bestyrelse til også at omfatte et medlem udpeget af Grønlands Råd for Menneskerettigheder.

Der foreslås endvidere en ændring af lov om Dansk Institut for Internationale Studier, hvor det foreslås, at Udviklingspolitisk Råd overtager den nu nedlagte Styrelse for Internationalt Udviklingssamarbejdes kompetence til at udpege medlemmer til Dansk Institut for Internationale Studiers bestyrelse.

2. Lov om Institut for Menneskerettigheder – Danmarks Nationale Menneskerettighedsinstitution

2.1 Gældende ret

Ved lov nr. 553 af 18. juni 2012, der trådte i kraft den 1. januar 2013, blev Institut for Menneskerettigheder – Danmarks Nationale Menneskerettighedsinstitution en selvstændig

institution, således at institutionens stilling som Danmarks Nationale Menneskerettighedsinstitution blev styrket og tydeliggjort. Dette var en udmøntning af regeringsgrundlaget fra oktober 2011.

Institut for Menneskerettigheder ledes af en bestyrelse, der træffer afgørelse i alle væsentlige spørgsmål om institutionens faglige arbejdsområde, økonomi og forvaltning, jf. lov om Institut for Menneskerettigheder – Danmarks Nationale Menneskerettighedsinstitution (IMR-loven) § 3, stk. 1.

Bestyrelsen består af 13 medlemmer, som udpeges i deres personlige egenskaber, jf. IMR-lovens § 3, stk. 2. 6 medlemmer udpeges af Rådet for Menneskerettigheder, 1 medlem udpeges af rektor for Københavns Universitet, 1 medlem udpeges af rektor for Aarhus Universitet, 1 medlem udpeges af rektor for Syddansk Universitet, 1 medlem udpeges af Aalborg Universitet, 2 medlemmer udpeges af rektorkollegiet under Danske Universiteter og 1 medlem vælges af medarbejderne ved institutionen, jf. IMR-lovens § 3, stk. 2, nr. 1-7.

Bestyrelsen nedsætter efter offentlig høring Rådet for Menneskerettigheder, der sammensættes således, at det afspejler de synspunkter, som gør sig gældende blandt civilsamfundsorganisationer, der arbejder med menneskerettigheder, jf. IMR-lovens § 5, stk. 1. Bestyrelsen fastsætter nærmere bestemmelser for medlemskab af rådet i overensstemmelse med FN's Parisprincipper for nationale menneskerettighedsinstitutioner, jf. § 5, stk. 2. Rådet er nedsat for at sikre oplysning om og bred folkelig opbakning til den nationale menneskerettighedsinstitutionens arbejde, samt sikre samarbejde mellem institutionens og andre aktørers indsats til fremme af menneskerettigheder, jf. de specielle bemærkninger til § 5 i forslag til Lov om Institut for Menneskerettigheder – Danmarks Nationale Menneskerettighedsinstitution, fremsat den 11. april 2012.

2.2 Lovforslagets udformning

Naalakkersuisut (Grønlands landsstyre) har den 15. november 2012 besluttet, at IMR-loven bør sættes i kraft i Grønland. Det betyder, at Institut for Menneskerettigheder skal fungere som National Menneskerettighedsinstitution, også i forhold til Grønland.

Naalakkersuisut (Grønlands landsstyre) har endvidere etableret Grønlands Råd for Menneskerettigheder, der er sammensat af repræsentanter for væsentlige civilsamfundsorganisationer. Ved indtrædelse af en repræsentant for Grønlands Råd for Menneskerettigheder i Institut for Menneskerettigheds bestyrelse sikres oplysning om og opbakning til instituttets arbejde i Grønland, og dermed at arbejdet for beskyttelse af menneskerettigheder også har en folkelig forankring i Grønland.

Det foreslås på den baggrund at udvide instituttets bestyrelse med et medlem, som udpeges af Grønlands Råd for Menneskerettigheder.

Der henvises til lovforslagets § 1 og bemærkningerne hertil.

3. Lov om Dansk Institut for Internationale Studier

3.1 Gældende ret

Dansk Institut for Internationale Studier ledes af en bestyrelse, der fastlægger de overordnede faglige mål og strategier for instituttets virksomhed, herunder forskningsprogram, og som træffer afgørelse i alle væsentlige spørgsmål om instituttets økonomi og forvaltning, jf. lov om Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS-loven) § 3, stk. 1.

Bestyrelsen består af 9 medlemmer, som udpeges i deres personlige egenskaber, jf. DIIS-lovens § 3, stk. 2. Medlemmerne udpeges af Det Frie Forskningsråd, Styrelsen for Internationalt Udviklingssamarbejde, Rektorkollegiet under Danske Universiteter og medarbejderne ved instituttet, jf. § 3, stk. 2, nr. 1-4.

3.2 Lovforslagets udformning

Ved lov nr. 555 af 18. juni 2012 om internationalt udviklingssamarbejde blev den hidtil gældende lov om internationalt udviklingssamarbejde, jf. lovbekendtgørelse nr. 541 af 10. juli 1998, ophævet med virkning fra lovens ikrafttræden den 1. januar 2013.

Af den nu ophævede lov om internationalt udviklingssamarbejde fremgik det af § 14, stk. 1, at udviklingsministeren udnævner medlemmerne til en ”Styrelse for Internationalt Udviklingssamarbejde.” Det fremgik endvidere af § 15, at styrelsen skal være rådgivende for udviklingsministeren ved gennemførelsen af de opgaver, der i medfør af loven er pålagt ministeren.

Ved ikrafttrædelsen af den nugældende lov om internationalt udviklingssamarbejde, jf. lov nr. 555 af 18. juni 2012, nedlagdes Styrelsen for Internationalt Udviklingssamarbejde og samtidig oprettedes Udviklingspolitisk Råd. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at med henblik på at sikre åbenhed og inddragelse og samtidig styrke den løbende strategiske dialog og rådgivning om udviklingsbistanden etableres et nyt Udviklingspolitisk Råd med op til 15 medlemmer, som alle er eksterne i forhold til Udenrigsministeriet, jf. de almindelige bemærkninger pkt. 3.2.2. i forslag nr. 153 til lov om Internationalt Udviklingssamarbejde fremsat den 11. april 2012, pkt. 3.2.2. Det fremgår endvidere, at styrelsens rolle for så vidt angår strategisk rådgivning om udviklingsbistanden videreføres i det Udviklingspolitiske Råd.

Endelig fremgår det af bemærkningerne til det samtidigt fremsatte forslag nr. 155 om lov om Dansk Institut for Internationale Studier, at forslaget til en ny lov om internationalt udviklingssamarbejde ventes forelagt Folketinget, hvorefter den nuværende Styrelse for Internationalt Udviklingssamarbejde foreslås afløst af et nyt råd. Et sådant nyt råd vil i givet fald overtage udpegelsen af medlemmer til Dansk Institut for Internationale Studiers bestyrelse fra styrelsen, jf. lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 3.2.

For at udmønte ovennævnte bemærkninger foreslås det, at Udviklingspolitisk Råd overtager den nu nedlagte Styrelse for Internationalt Udviklingssamarbejdes kompetence til at udpege medlemmer til Dansk Institut for Internationale Studiers bestyrelse.

Der henvises til lovforslagets § 2 og bemærkningerne hertil.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige.

5. Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ikke økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

7. Ændringsforslaget forhold til EU-retten

Lovforslaget har ingen EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder, organisationer m.v.

Udkast til lovforslag har været sendt i høring hos følgende myndigheder, organisationer, institutioner m.v.: Grønlands Selvstyre, ADRA Danmark, Akademikernes Centralorganisation, Advokatrådet, AIDS-Fondet, Aktive Modstandsfolk, Amnesty International, Arbejderbevægelsens Internationale Forum (nu LO's Solidaritetsenhed), Art for Living Danmark, Axis, Denmark, Baltic Development Forum, Brahma Kumaris, Børnefonden, CARE Danmark, Caritas Danmark, Center for Etik og Ret i Natur og Samfund, Center for Ligestillingsforskning (institut for samfund og globalisering), DANFØ, Danmarks Journalisthøjskole, Danmarks Lærerforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Blindesamfund, Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Handicap Forbund, Dansk Industri, Dansk Institut for Internationale Studier, Dansk Journalistforbund, Dansk Missionsråds Udviklingsafdeling, Dansk PEN, Dansk Røde Kors, Dansk Ungdoms Fællesråd, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Dansk-Russisk Forening, Danske Universiteter, Den Danske Europabevægelse, Den Danske Helsinki Komite, Den Danske UNESCO Nationalkommission, Den Internationale Juristkommission, Det Centrale Handicapråd, Det Ethiske Råd, Det Forskningsfaglige Udvalg, Det Frie Forskningsråd, Det Færøske Landsstyre, Det Mosaiske Troessamfund, Det Udenrigspolitiske Selskab, Dokumentations- og rådgivningscentret om racediskrimination, ECMI - European Centre for Minority Issues, EGV Fonden, ENAR Danmark (Bashy Qureshi), Fagbevægelsens U-landssekretariat, 3 F Fagligt Fælles Forbund, FN-Forbundet, Folkehøjskolernes Forening, Folkekirkens Nødhjælp, Folketingets Ombudsmand, Fontanas Venner, Forening for Etnisk Ligestilling (Kjeld Holm), Foreningen af Udviklingsforskere, FAU c/o CUF, Foreningen for Folkehøjskoler, Det Rådgivende Forskningsfaglige udvalg, FRI, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Genvej til Udvikling, Ghana Venskabsgrupperne, GLOBAL CSR, Grønlands Repræsentation i Danmark, Gymnasielærerforeningen, Historielærerforeningen for Gymnasiet og HF, ved Jens Peder Wiben Pedersen, HK Stat Danmark, Håndværksrådet, IBIS, International Aid Services, International Dalit Solidarity Network, Institut for Flerpartisamarbejde, Institut for Menneskerettigheder, IRCT, Islamisk-Kristent Studieceter, IWGIA, Kammeradvokaten, Kommunernes Landsforening,

Kriminalpolitisk Forening KRIM, Kvindernes U-landsudvalg, Kvinderådet, Landbrug & Fødevarer, Landsforeningen af Polio-, Trafik- og Ulykkeskadede (PTU), LGBT Danmark, Ligestillingsrådet, LO, Læger Uden Grænser, Mandela Center Danmark, Mellemerikakomiteen, Mellempolkeligt Samvirke, Mission Øst, NETOP (Netværk for Oplysning), NGO Forum, OASIS, Oplysningscenter om den 3. Verden, Organisation for vedvarende energi, People Uniting for Generating Aid for Development, Plan Denmark, Projektrådgivningen, RCT, Red Barnet, Retspolitisk Forening, Rigsombudsmanden i Færøerne, Rigsombudsmanden i Grønland, Rigsrevisionen, Rådet for Etniske Minoriteter, Rådet for Internationalt Udviklingssamarbejde, Sex & Samfund, Solens Børn, Styrelsen for Internationalt Udviklingssamarbejde, Tukae Denmark, Udenrigsdirektoratet, Grønlands Selvstyre, Ulandssekretariatet, Ældremobiliseringen og Ældresagen.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget har ingen EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det foreslås at ændre antallet af medlemmer af bestyrelsen fra 13 medlemmer til 14 medlemmer i IMR-lovens § 3, stk. 2. Ændringen foreslås som en konsekvens af forslagets § 1, nr. 2, hvorefter Institut for Menneskerettigheders bestyrelse udvides med et medlem, som udpeges af Grønlands Råd for Menneskerettigheder. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 2.

Til nr. 2

Det foreslås, at der indsættes et nyt § 3, stk. 2, nr. 8, hvorefter Grønlands Råd for Menneskerettigheder får kompetence til at udpege et medlem til Instituts for Menneskerettigheders bestyrelse.

Den foreslåede ændring indebærer, at rådet skal udpege et medlem til Institut for Menneskerettigheders bestyrelse. Medlemmet skal udpeges i sin personlige egenskab, jf. IMR-lovens § 3, stk. 2.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 2

Til nr. 1

Det foreslås, at Udviklingspolitisk Råd overtager kompetencen til at udpege medlemmer til Dansk Institut for Internationale Studiers bestyrelse fra den pr. 1. januar 2013 nedlagte Styrelse for Internationalt Udviklingssamarbejde.

Den foreslåede ændring indebærer, at Udviklingspolitisk Råd skal udpege 2 medlemmer til Dansk Institut for Internationale Studiers bestyrelse. Medlemmerne skal udpeges i deres personlige egenskaber.

For så vidt angår siddende bestyrelsesmedlemmer, der er udpeget af Styrelse for Internationalt Udviklingssamarbejde, henvises til lovforslagets § 4 og bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3 i de almindelige bemærkninger.

Til § 3

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. august 2013.

Til § 4

Det foreslås i § 4, at medlemmer af Dansk Institut for Internationale Studiers bestyrelse, som er udpeget af Styrelsen for Internationalt Udviklingssamarbejde, fortsætter som medlemmer af bestyrelsen i den resterende tid af den periode, de er udpeget for. Det vil herefter tilkomme Udviklingspolitisk Råd at udpege nye medlemmer til instituttets bestyrelse, jf. § 2, stk. 2, nr. 2, som ændret ved denne lovs § 2, nr. 1.

Til § 5

Den foreslåede bestemmelse vedrører lovens territoriale gyldighed.

Den foreslåede bestemmelse i § 5, fastsætter, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, men at loven ved kongelig anordning helt eller delvist kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.